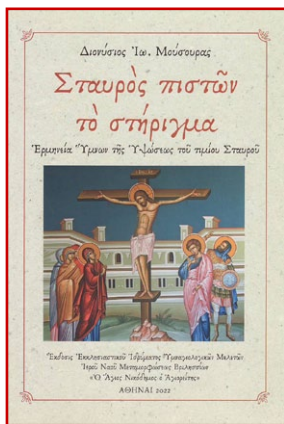

Βιβλιοπαρουσίασις

Διονυσίου Ἰω. Μούσουρα

Σταυρός πιστῶν τὸ στήριγμα Ἑρμηνεία Ἑγνων τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Σειρά: Ἑρμηνεία Κανόνων Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν Ἑορτῶν

Τεῦχος Ζ'

Ἐκδοσις Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος Ὑμναγιολογικῶν Μελετῶν Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως Βριλησίων «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιοεπίτης».

Ἐκδοση Α', Ἀθήνα, 2022.

Σελίδες 88 (14 x 21 ἐκ.).

Πρόλογος

Με ιδιαίτερη χαρὰ καὶ συγκίνηση παραδίδουμε στὴν κυκλοφορία τὸ Ζ' τεῦχος τῆς σειρᾶς **Ἑρμηνεία Κανόνων Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν Ἑορτῶν** μετὰ τὴν ἀπόδοση σὲ σύγχρονο γλωσσικὸ ἰδίωμα τοῦ Κανόνος τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ μετὰ τῶν ὑπολοίπων ὑμνογραφικῶν κειμένων τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὁρθρου τῆς Ἑορτῆς.

Τὰ κείμενα αὐτὰ μᾶς καλοῦν νὰ ἐορτάσουμε τὴν Ὑψωση τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ λάβουμε ἔτσι τὴν χάρη καὶ εὐλογία τοῦ ἐπ' αὐτοῦ σταυρωθέντος Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὁ τίμιος Σταυρός, τὸ στήριγμα τῶν Χριστιανῶν, ὑμνεῖται στὰ τροπάρια τῆς Ἑορτῆς ὡς ὄπλο ἀήττητο στὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν παθῶν καὶ τοῦ διαβόλου, ὡς φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης.

Πιστεύουμε, ὅτι ἡ ἐρμηνευτικὴ προσέγγιση ποὺ ἀκολουθεῖ βοηθεῖ τὸν κάθε πιστὸ νὰ πλησιάσει περισσότερο τὸ Μυστήριον τοῦ Σταυροῦ, ἀπολαμβάνοντας παράλληλα τὴν ὑψηλὴ λογοτεχνικὴ ἀξία τῶν κειμένων αὐτῶν.

* * *

Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας, Αρχιεπίσκοπος Κρήτης καὶ ποιητῆς τριῶν τροπαρίων τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ἑορτῆς, ἐρμηνεύει στὸν α' Λόγο του εἰς τὴν Ὑψωσιν, τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ταυτίζονται οἱ ἔννοιες ὕψος καὶ δόξα καὶ προσθέτει: **Ἐπειδὴ** λοιπὸν εἶναι ὕψος ἢ δόξα, ὑψώνεται σήμερα ὁ Σταυρὸς καὶ δοξάζεται ὁ Χριστός. **Γιατί**, ἂν δόξα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Σταυρὸς, σήμερα ὑψώνεται αὐτός, γιὰ νὰ δοξασθεῖ ὁ Χριστός. **Δὲν** ὑψώνεται ὁ Χριστός, γιὰ νὰ δοξασθεῖ ὁ Σταυρὸς, ἀλλὰ ὑψώνεται ὁ Σταυρὸς, γιὰ νὰ δοξασθεῖ ὁ Χριστός. **Καὶ** δοξάζεται ὁ Χριστός, γιὰ νὰ συνανψώσει μαζί Του καὶ μᾶς. **Ὑψώνεται** λοιπὸν ὁ Σταυρὸς καὶ συνανψώνει τῶν εὐσεβῶν πιστῶν τὸ φρόνημα. **Δοξάζεται** ὁ Χριστός καὶ συνδοξάζει ἐκείνους πὺν Τὸν δοξάζουν.

Ὁ Μωϋσῆς ὑψώνει τὸ χάλκινο φίδι.
Χειρόγρ. Μονῆς Βατοπεδίου 602,
φ. 166β. Οἱ Θεσαυροὶ τοῦ Ἁγίου
Ὄρους, Πατριαρχ. Ἰδρυμα
Πατερικῶν Μελετῶν,
Ἐκδοτ. Ἀθηνῶν, τ. 4ος.

Στὸν ἴδιο Λόγο, θὰ τονίσει ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας τὶς σωτήριες ἐνέργειες τοῦ ζωοποιοῦ Ξύλου καὶ τοῦ δοξασθέντος δι' αὐτοῦ Χριστοῦ, διότι διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ ταπεινώθηκε καὶ καταισχύνθηκε ὁ διάβολος, ἀνορθώθηκαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἄνθρωποι, κατέπεσαν τὰ εἰδῶλα, ἄνοιξε ὁ Παράδεισος. **Ἐγώ**, λέγει, ἀπὸ ὅλα τὰ καλὰ τὸ κάλλιστο καὶ πολυτιμότερο πρᾶγμα καὶ ὄνομα, καὶ θεσαυρὸ εὐλόγως θὰ ὀνόμαζα τὸν Σταυρό, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ διὰ τοῦ ὁποίου καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀποτέθηκε καὶ κατορθώθηκε ὀλόκληρη ἡ ὑπόθεσις τῆς σωτηρίας μας. **Διότι**, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε ὁ Σταυρὸς, δὲν θὰ ἐσταυρώνετο ὁ Χριστός. **Καὶ** ἐὰν δὲν ἐκαρφώνετο ἡ ζωὴ ἐπάνω στὸ ξύλο, δὲν θὰ ἐπήγαζαν ἐκ τῆς πλευρᾶς οἱ κρουννοὶ τῆς ἀφθαρσίας, τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ, πὺν ἐξάγνισαν τὸν κόσμον, δὲν θὰ ἐσχίζετο τὸ συμβόλαιον τῆς ἁμαρτίας, δὲν θὰ ἐλευθερωνόμαστε, δὲν θὰ ἀπολαμβάναμε τὴν αἰώνια ζωὴ, δὲν θὰ ἀνοιγόταν ὁ Παράδεισος, δὲν θὰ ὑποχωροῦσε ἡ στρεφομένη ρομφαία πὺν ἐφύλαττε τὴν Ἐδέμ, δὲν θὰ ἐβλεπε ὁ ληστῆς τὸν Παράδεισο.

Ἀκόμη θαυμασιώτερος στὸν ἴδιο Λόγο εἶναι ὁ παραλληλισμὸς Ἀδάμ καὶ Ληστοῦ διὰ μέσου τῆς εὐλογίας πὺν ἔφερε ὁ τίμιος Σταυρὸς: **Διότι** τὸν Παράδεισο πὺν ἔκλεισε ὁ κυριευμένος (ἀπὸ τὸν διάβολο) Ἀδάμ, τὸν ἄνοιξε ὁ Ληστῆς μὲ τὴν μετάνοιά του· καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐκεῖνος ἐξόριστος ἔφυγε, ἐκεῖ αὐτὸς προσκληθεὶς ἐνεγράφη πολίτης. **Ὠραιότατη** ἀμοιβαία

ἐναλλαγή! Ἐξῆλθε ὁ ἓνας κλέπτης καὶ στήν θέση του εἰσῆλθε ὁ ἄλλος· ὁ πρῶτος ὡς παραβάτης, ὁ δεύτερος ὡς μετανοημένος· καὶ ὁ μὲν ἐξῆλθε ὑποταγμένος σ' αὐτὸν πὺν τὸν παρέσυρε, ὁ δὲ εἰσῆλθε συσταυρωμένος μὲ τὸν Δημιουργό του.

Ὅπως διαβάζουμε σὲ Λόγους Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν Σταυρὸ τοῦ Κυρίου, ἔτσι καὶ σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ τροπάρια τοῦ παρόντος τεύχους οἱ ὕμνογράφοι ὀμιλοῦν γιὰ τὸ τιμιοῦ Εὐλο, ὡς γιὰ τὸ δένδρο ἐκεῖνο πὺν σὲ ἀντίθεση μὲ αὐτὸ τοῦ Παραδείσου, τοῦ ὁποίου τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ γεύθηκαν οἱ Πρωτόπλαστοι καὶ ἐγνώρισαν τὸν θάνατο, ἐβλάστησε τὸν καρπὸ τῆς ζωῆς καὶ σωτηρίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, τὸν ἐσταυρωμένον Ἰησοῦν Χριστόν.

* * *

Καὶ γιὰ τὴν ἔκδοση αὐτὴ θερμὲς εὐχαριστίες ἀπευθύνουμε στὸν προϊστάμενο τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Μεταμορφώσεως Βριλησίων π. Σπυρίδωνα Ράπτη γιὰ τὸ ἀμέριστο ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀγάπη μὲ τὴν ὁποία περιβάλλει παράλληλα μὲ τὸ ἄλλο πολῦτιμο ποιμαντικό του ἔργο καὶ τὴν προσπάθεια αὐτῆ.

Κάθε τεῦχος τῆς παρουσίας ἐκδοτικῆς σειρᾶς εἶναι εὐχῆς ἔργον νὰ μὴν ἀποκόπτεται ἀπὸ τὸ οἰκεῖο ἐκκλησιαστικό του περιβάλλον καὶ ὁ ἀναγνώστης νὰ θυμᾶται πάντα, ὅτι τὰ ποιήματα αὐτὰ εἶναι τροπάρια πὺν ψάλλονται στοὺς ναοὺς μας. Ὅπως ἔχουμε σημειώσει καὶ σὲ προηγούμενο τεῦχος μας, ἡ μελωδία πὺν συνοδεύει ἀναπόσπαστα τοὺς ὕμνους αὐτοὺς ἀνοίγει τὶς ψυχές μας, ὥστε νὰ γίνουν δεκτικὲς καὶ τῶν νοημάτων τους. **Οἱ** ὕμνοι γίνονται τότε τὰ τραγούδια τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἔλεγε ὁ Παπαδιαμάντης, μὲ τὰ ὁποῖα προσευχόμαστε.

Εἶθε καὶ τὸ Ζ' τεῦχος νὰ συμβάλει στήν καλύτερη γνωριμία τῶν πιστῶν μὲ τὰ κείμενα αὐτά.

Δ. Ι. Μ.

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος.

Εἰσαγωγικά.

Ἑρμηνεῖα Ὑμνων τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

